

РЕШЕНИЕ

№ 43

София, 27 май 2015 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ВЪРХОВНИЯТ КАСАЦИОНЕН СЪД на Република България, трето наказателно отделение, в открито съдебно заседание на дванадесети февруари две хиляди и петнадесета година, в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: СЕВДАЛИН МАВРОВ
ЧЛЕНОВЕ: ДАНИЕЛА АТАНАСОВА
КРАСИМИР ШЕКЕРДЖИЕВ

при секретаря Иванка Илиева
и в присъствието на прокурора Искра Чобанова
като изслуша докладваното от съдия Даниела Атанасова наказателно дело №
1913/2014 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Касационното производство е образувано по депозираните жалби, срещу въззивна присъда № 33 от 30.06.2014г., постановена по внохд № 1252/2012 г. по описа на Софийски апелативен съд, Наказателно отделение, 2 състав, от следните жалбоподатели:

-гражданските ищци и частни обвинители М. Х. и Г. Т., чрез поверениците им адв.Т. и адв.М., в която те релевират оплакване за явна несправедливост на наложените на подсъдимите наказания. Считат, че същите са занижени, предвид особената жестокост, с която е осъществено деянието. Твърдят, че наказанията не са съответни на обществената опасност на подсъдимите, тъй като те са автори на едно нечовешко, жестоко, бездушно извършено убийство на своя приятел. Молят за налагането на двамата подсъдими на максимално предвиденото за престъплението наказание от дванадесет години лишаване от свобода;

-адвокат Ц. Ц., защитник на подсъдимия А. А., както и от самия подсъдим, като двете жалби са бланкетни, без развити оплаквания. Единствено се сочи касационно основание по чл.348,ал.1, т.1 от НПК и се прави искане за отмяна на въззивната присъда и оправдаване на А.;

-подсъдимата Я. М., чрез служебния защитник адв.В. В., с релевирани доводи в подкрепа на всички касационни основания по чл. 348, ал.1 от НПК, като се прави искане за отмяна на постановената въззивна присъда и оправдаване на М..

В законоустановения срок по чл.231, ал.3 от НПК е постъпило допълнение към касационната жалба от адв.Ц. Ц., в което се поддържа касационното основание по чл.348, ал.1, т.1 от НПК и са развити подкрепящи го аргументи.

В съдебното заседание пред касационната инстанция, представителят на Върховна касационна прокуратура изразява становище за неоснователност и на трите жалби. Намира, че доводите за нарушение на материалния закон, залегнали в жалбите и на двамата подсъдими са неоснователни, като изложените аргументи навеждат на доводи за необоснованост на въззивния акт не могат да бъдат предмет на касационно обсъждане. Счита, че правилно е приложен законът и не са допуснати процесуални нарушения от страна на апелативния съд, както по отношение оценката на доказателствата, така и досежно изискванията чл.339, ал.2 от НПК.Моли за оставяне в сила на въззивната присъда.

Адвокат Т., повереник на гражданските ищци и частни обвинители поддържа касационната жалба по изложените в нея съображения. Пледира за налагане на наказания в максимален размер, както и за увеличаване размера на гражданските искове, които намира за занижени.

Адвокат Ц., упълномощен защитник на подсъдимия А. моли за отмяна на присъдата и оправдаване на подзащитния му по съображенията, изложени в допълнението на касационната жалба.

Адвокат Т., упълномощен защитник на подсъдимата М. поддържа подадената от служебния защитник касационна жалба и моли за уважаването ѝ. Твърди, че по делото няма преки доказателства за авторството на подзащитната ѝ. Приема за неоспорим факт единствено присъствието на подс.М. в дома на пострадалата, но това не я прави съпричастна към извършеното престъпление. Пледира за оправдателна присъда. Представя писмени бележки.

Подсъдимият А. А. моли да бъде оправдан, тъй като не той , а подсъдимата М. е извършител на престъплението.

Подсъдимата Я. М. се счита за невиновна и моли да бъде оправдана.

Върховният касационен съд, след като обсъди доводите на страните и в пределите на правомощията си по чл.347, ал.1 от НПК, намери следното:

С присъда от 280/15.10.2012г., постановена по нохд №932/2012 г. по описа на Софийски градски съд, НО, 23 състав, подсъдимият А. В. А. е бил признат за виновен в това, че на 13.05.2011г., около 12.00 часа, в [населено място], като непълнолетен, но можещ да разбира свойството и значенето на извършеното и да ръководи постъпките си, умишлено е умъртвил С. Г. Р., като убийството е извършено по особено мъчителен начин, поради което и на основание чл.116, ал.1, т.6, пр.2, вр. чл.115, вр. л.63, ал.2, т.1 от НК и чл.54 от НК му е било наложено наказание лишаване от свобода за срок от десет години, което да изтърпи при първоначален строг режим в затвор, като е признат за невиновен по обвинението по чл.20, ал.2 от НК.

Със същата присъда подсъдимата Я. Д. М. е била призната за невиновна и на основание чл.304 от НПК оправдана по повдигнатото ѝ обвинение за престъпление по чл.116, ал.1, т.6, пр.2, вр. чл.115, вр. л.63, ал.2, т.1, вр. чл.20, ал.2 от НК.

На основание чл.45 от ЗЗД подсъдимият А. А. е осъден да заплати на гражданските ищци М. Х. и Г. Т. обезщетение за неимуществени вреди в размер на по 100 000лева, за всеки един от тях, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумите.

Предявените граждански искове от горепосочените ищци срещу подсъдимата Я. М. са били отхвърлени изцяло.

В тежест на подсъдимия А. са възложени деловодните разноски, направените от гражданските ищци и частни обвинители, както и държавните такси върху уважените граждански искове.

С въззивна присъда № 33 от 30.06.2014г., постановена по внохд №1252/2012 г., Софийски апелативен съд, Наказателно отделение, 2 състав е отменил първоинстанционната присъда, в частите, с които подсъдимата Я. М. е призната за невиновна и оправдана по инкриминираното ѝ обвинение, подсъдимият А. А. е признат за невиновен по обвинението за извършване на престъплението в съучастие с подс.М., както и в гражданско-осъдителната и гражданско-оправдателната ѝ част, относно разноските и държавната такса, след което е постановил следното:

- признал е подсъдимата Я. Д. М. за винована в това, че на 13.05.2011г., около 12.00 часа, в [населено място], като непълнолетна, но можеща да разбира свойството и значенето на извършеното и да ръководи постъпките си, в съучастие като съизвършител с А. А., умишлено умъртвила С. Г. Р., като убийството е извършено по особено мъчителен начин, поради което и на основание чл.116, ал.1, т.6, пр.2, вр. чл.115, вр. л.63, ал.2, т.1, вр. чл.20, ал.2 от НК и чл.54 от НК я е осъдил на десет години лишаване от свобода, което да изтърпи при първоначален строг режим в затвор.Зачетено е времето на предварително задържане.

-подсъдимият А. А. е признат за виновен в това, че е извършил престъплението по чл.116, ал.1, т.6, пр.2, вр. чл.115, вр. л.63, ал.2, т.1 от НК в съучастие по чл.20, ал.2 от НК с подс.Я. М.;

-на основание чл.45 от ЗЗД двамата подсъдими са осъдени да заплатят солидарно на гражданските ищци М. Х. и Г. Т. сумата по 100 000лева за всеки един от тях, ведно със законната лихва, считано от датата на увреждането до окончателното изплащане на сумите;

-в тежест на двамата подсъдими са възложени деловодните разноси, държавните такси върху уважените искове.

В останалата част присъдата е потвърдена.

При наличието на три касационни жалби и едно допълнение, както и предвид изразените пред ВКС становища и писмена защита, депозирана от защитника на подс.М., е необходимо да се очертаят пределите на касационната проверка по настоящото дело. Жалбата на гражданските ищци и частни обвинители е с касационно основание по чл.348, ал.1, т.3 от НПК, а именно явна несправедливост, която се поддържа относно размера на наложените на двамата подсъдими наказания. В жалбата на подсъдимата М. дори и в краткост са релевирани всички касационни основания, като тези, касаещи допуснати съществени процесуални нарушения, са свързани с оценката на доказателствената съвкупност. Представената писмена защита от адв.Т., защитник на подсъдимата М. изцяло съдържа аргументация, сочеща на твърдения за необоснованост на съдебния акт. С жалбата на подс.А. се поддържат оплаквания за допуснати съществени процесуални нарушения, довели до неправилно приложение на материалния закон. От изложението в депозираното допълнение към касационната жалба могат да бъдат изведени доводи за необоснованост на въззивния съдебен акт и частично за допуснати съществени процесуални нарушения. С оглед на горното следва да се посочи, че необосноваността не е сред касационните основания, поради което настоящият състав няма правомощия за произнасяне в тази насока. Касационната инстанция не е оторизирана да извършва самостоятелна оценъчна дейност на доказателствената маса. Безспорно е и обстоятелството, че тя не може да подменя вътрешното убеждение на контролирания съд по фактите, включени в предмета на доказване, но е оправомощена да извърши проверка относно спазването на процесуалните предписания, гарантиращи правилното му формиране, в съответствие с разпоредбата на чл.14 от НПК. Вътрешното убеждение е съзнателна увереност, която се основава на доказателствените материали, събрани и проверени по надлежен ред, при обективно, всестранно и пълно изследване на обстоятелствата по делото, анализирани поотделно и в тяхната взаимовръзка. Единствено наличието на такава дейност от страна на решаващите съдилища дава възможност на касационната инстанция да упражни правомощията си, които са свързани с правилното приложение на закона. Ето защо, доводите, залегнали в жалбите на двамата подсъдими за допуснати съществени процесуални нарушения следва да бъдат разгледани на плоскостта на правилността на дадената оценка на доказателствата, обусловила извеждането на съответните фактически положения.

Въззивният съдебен акт, който в случая е нова присъда следва да отговаря на изискванията на чл.339, ал.3, вр. чл.305 от НПК. В мотивната част на всяка присъда, съгласно разпоредбата на чл.305, ал.3 от НПК е необходимо да бъдат посочени установените от съда обстоятелства, въз основа на кои доказателствени материали и какви са правните съображения за взетото решение. При противоречия в доказателствените материали се излагат съображения защо едни от тях се приемат, а други отхвърлят. Въззивният съд е изпълнил тези си задължения и постановената въззивна присъда отговаря на законоустановените изисквания за съдържание.

Всички доводи за допуснати съществени процесуални нарушения/посочени в жалбите на двамата подсъдими/ са били предмет на обсъждане и от въззивната инстанция. Независимо, че същата е дала убедителни отговори на всеки довод, доколкото те се правят и пред касационната инстанция, следва да им се даде отговор. Тези възражения могат да бъдат групирани в две групи.

На първо място се сочат нарушения на процесуални правила при събиране на определени доказателства, свързани с липсата на надлежна годност на съответните доказателствени източници. Неоснователно е оплакването относно годността на протокола за оглед на местопроезшествие. Несъответствието е относно месеца, като е посочено м.март, а действието процесуалното действие е извършено м.май. Правилно въззивният съд е приел, че изписването в титулната страница на протокола на дата, предхождаща деянието не се отразява на валидността на следственото действие. Тези изводи на съда не се голословни, тъй като той е проследил цялостното съдържание на протокола, като е констатирал неколккратно отразяване на датата на съставянето му, както и кореспонденция с гласните доказателствени източници, установяващи времето на извършване на деянието. Ето защо, правилно съдът е приобщил към доказателствената съвкупност събраните чрез това доказателствено средство данни, включително и веществени доказателства.

В съответствие със законите изисквания са преценени от въззивния съд и доказателствата относими към установяване времето на извършване на престъплението, като е прието, че деянието е осъществено около 12.00 часа. Обстоятелството, че по делото извършването на престъплението не е установено времево в абсолютни параметри – астрономически час и минути, а “около” не води до изводите, направени от защитата на подс.А., за недоказаност на времето на извършване на деянието, а оттук и недоказаност на обвинението, изискващо установеност не само на инкриминираните обективни признаци от състава на престъплението, но и на времето и мястото на извършване на престъплението. Горезложеното е относимо и към проблематиката, касаеща установяването часа на настъпване на смъртта на С. Р..

Оспорва се и процесуалната годност на приобщените от досъдебното производство показания на свидетеля К., като се твърди, че същият е бил непълнолетен, а по време на разпита му не е присъствал родител или инспектор ДПС. Съгласно разпоредбата на чл.140, ал.2 от НПК непълнолетните свидетели се разпитват в присъствието на педагог, психолог или родител, ако съответният орган намери това за необходимо. Доколкото този свидетел е бил непълнолетен към момента на проведения на 17.05.2011г. разпит, то преценката за участие на лицата по чл.140, ал.2 от НПК е била изцяло на разследващите органи. Независимо от това, въззивният съд е изследвал въпроса за свидетелската годност на К., като е назначил и приел съдебнопсихиатрична експертиза, която е дала заключение, че той е могъл правилно да възприема фактите и да дава показания по тях. Ето защо неоснователно е горното твърдение за допуснато процесуално нарушение при провеждане на един от разпитите на свидетеля К. на досъдебното производство, приобщен към доказателствената съвкупност по надлежен ред.

Правилно въззивният съд е приел, че показанията на свидетелите К. и К. са годен източник на доказателства, независимо от твърденията на защитата, че същите е следвало да имат друго процесуално качество в това производство, а именно на помагачи. Съдът не е оправомощен да прави подобни изводи, тъй като прокуратурата е органът, който повдига и поддържа обвинението в наказателното производство, като нейна е преценката за това, кого да привлече в качеството на обвиняем и да предаде на съд, както и за какво престъпление. Съдът правораздава в рамките на възведеното срещу съответните лица обвинение с обвинителния акт. Последният очертава и конкретните рамки на предмета на доказване по всеки казус, съобразени с разпоредбата на чл.102 от НПК.

На второ място, се навеждат доводи за процесуални нарушения, свързани с оценката на доказателствата и доказателствените източници и най-вече на показанията на свидетелите К. и К., които настоящият съд намира за неоснователни.

Въззивният съд, след проведено въззивно съдебно следствие е събрал възможния доказателствен обем. Извършеният обстоен и прецизен анализ на доказателствената съвкупност е обусловил и приемането на различна фактическа обстановка от тази установена от първата инстанция. Настоящият касационен състав не констатира допуснати от въззивния съд нарушения на процесуалните изисквания на чл.13, чл.14 и чл.107, ал.5 от НПК. При доказателствената си дейност, Софийски апелативен съд не е допуснал недооценяване, подценяване или превратно тълкуване на което и да било от наличните по делото доказателства и доказателствени средства. Изяснени са всички въпроси, касателно предмета на доказване. Видно от мотивите на въззивната присъда всички доказателствени източници са били подложени на задълбочена оценка, като детайлен е анализът на доказателствата, относими към изясняване механизма на деянието и неговото авторство. Правилен е възприетият от въззивната инстанция подход на интерпретация на доказателствената съвкупност, а именно проследявайки от една страна тяхната самостоятелна вътрешна последователност, а от друга кореспонденцията им - подкрепяща или опровергаващи ги, с останалите доказателства и доказателствени източници.

Въззивният съд е подложил на задълбочен анализ всички свидетелски показания, като е изложил аналитични и убедителни аргументи, за да даде вяра на едни от тях и да не кредитира други. Показанията на свидетелите К. и К., дадени в хода на първоинстанционното съдебно следствие, както и тези от досъдебното производство, приобщени към доказателствената съвкупност, са интерпретирани както поотделно, така и в тяхната взаимна връзка и обусловеност с останалите доказателства, като анализът им е изключително детайлен и прецизен. В допълнение, съдът не е игнорирал обстоятелството, че техните показания съдържат данни и за личното им отношение към деянието и взаимоотношенията им със подсъдимия А.. Също така, следва да се посочи, че дейността на въззивния съд по оценка на гласните доказателствени източници и установените с тях данни сочат на умения и компетентност на съда относно доказателствения процес, което е особено важно в правораздавателната дейност по наказателни дела.

В обобщение следва да се посочи, че въззивният съд не е допуснал съществени процесуални нарушения при постановяване на съдебния си акт, които да са довели до неправилно приложение на материалния закон. Във връзка с нарушение на последния и в двете касационно жалби се твърди, че присъдата почива на предположения, тъй като относно авторството на деянието е базирана само на косвени доказателства. Тази теза не съответства на приетото от въззивният съд, а именно наличието и на преки доказателства. В акта си апелативната инстанция е проследила и анализирала релевантните относно авторството на деянието доказателства. Достигнала е до правилни изводи за наличието на система от факти, които са свързани помежду си, намират се в кореспонденция и водят до единствен възможен извод, а именно, че подсъдимите А. и М. са автори на извършеното престъпление, за което са привлечени към наказателна отговорност. За пълнота следва да се посочи, че принципно няма пречки при липсата на преки доказателства, установяващи авторството, косвените доказателства да послужат като единствена основа за изграждане на осъдителна присъда. В тези случаи съдът е длъжен да установи достоверността на източниците, установяващи косвените доказателства, след което да пристъпи към задълбочена оценка на установените чрез тях факти, при това анализът следва да бъде направен на всяко доказателствено средство във връзка с останалите, за да се прецени дали между тях съществува една неразривна връзка, така, че системата от косвени доказателства да обуслови един единствен извод, свързан в случая с авторството на деянието.

В резултат на убедителна аналитична дейност въззивният съд е извел фактически положения, които са обусловили и правилно приложение на материалния закон.

В жалбите на двамата подсъдими се правят оплаквания за явна несправедливост на наказанията, които не са аргументирани, както в самите жалби, така и в хода на съдебните прения през касационната инстанция, поради което настоящият състав не намира, че дължи произнасяне.

Доводи за явна несправедливост са релевирани и от частните обвинители и граждански ищци. Последните намират за занижени наложените на подсъдимите А. и М. наказания. Тези оплаквания са неоснователни. Наложенията на подсъдимите наказания са определени при вярно индивидуализирани от контролираните съдилища смекчаващи и отегчаващи обстоятелства, при превес на отегчаващи такива. Настоящата инстанция не констатира неотчетени отегчаващи обстоятелства, като такива не се сочат и от самите касатори, които да обусловят необходимост от допълнително увеличение на наказанията и определянето им във възможния максимален размер. Отмерените наказания от по десет години лишаване от свобода за всеки един от двамата подсъдими са съответни на установените, значими за индивидуализацията на наказанията им обстоятелства и на целите по чл.36 от НК. Конкретната тежест на извършеното деяние, обуславяща неговата завишена степен на обществена опасност не е пренебрегната от решаващите съдилища при определяне на наказанията, като правилно е преценена в контекста на останалите обстоятелства по чл.54 от НК.

Предвид гореизложеното, касационната инстанция намери за неоснователни и трите касационни жалба, поради което въззивната присъда на Софийски апелативен съд следва да бъде оставена в сила, като правилна и законосъобразна.

Водим от горното и на основание чл. 354, ал. 1, т. 1 от НПК, Върховният касационен съд, трето наказателно отделение,

Р Е Ш И :

ОСТАВЯ В СИЛА въззивна присъда № 33 от 30.06.2014 г., постановена по внохд №1252/2012 г. по описа на Софийски апелативен съд, Наказателно отделение, 2 състав.

Решението не подлежи на обжалване и протест.

Председател:

Членове: